

ARISTOPHANES

ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ

Αριστοφάν Αριστοφάν
Εκκλησιάζουσαι

«Public Domain»

Αριστοφάν Α.

Εκκλησιάζουσαι / Α. Αριστοφάν — «Public Domain»,

© Αριστοφάν Α.

© Public Domain

Содержание

ΠΡΟΣΩΠΑ	5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ	6
ΣΚΗΝΗ Α'	7
ΣΚΗΝΗ Β'	8
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ	20
ΣΚΗΝΗ Α'	21
Κонец ознакомительного фрагмента.	22

Aristophanes

Εκκλησιάζουσαι

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ γυνή Αθηναία
ΜΕΡΙΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ (Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, κλπ.)
ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΒΛΕΠΥΡΟΣ σύζυγος της Πραξαγόρας
ΑΝΗΡ [ΓΕΙΤΩΝ] (του Βλεπύρου)
ΧΡΕΜΗΣ πολίτης Αθηναίος
Ο ΚΑΤΑΘΕΙΣ (ΑΝΗΡ Α')
Ο ΜΗ ΚΑΤΑΘΕΙΣ (ΑΝΗΡ Β')
ΚΗΡΥΞ
ΜΕΡΙΚΑΙ ΓΡΑΙΑΙ (Α', Β', Γ')
ΝΕΑΝΙΣ
ΝΕΑΝΙΑΣ
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ (του Βλεπύρου)
ΔΕΣΠΟΤΗΣ (όστις δύναται να ήνε και ο Βλέπυρος)
ΠΡΟΣΩΠΑ ΒΩΒΑ
ΣΙΜΩΝ & ΠΑΡΜΕΝΩΝ κομίζοντες τα σκεύη του Καταθέντος. (Μέρος Β')
ΑΥΛΗΤΗΣ (Μέρος Δ')
ΓΕΡΩΝ διαβάτης (Μέρος Δ').
[Η παράφρασις αύτη των «Εκκλησιαζουσών» εδιδάχθη το πρώτον εις το θέατρον της «Νέας Σκηνης» την 11 Αυγούστου 1904].
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
"ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ"

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

[Η σκηνή παριστά οδόν απόκεντρον και σκοτεινήν. Οικίαι τινές χαμηλαί φαίνονται κατά σειράν, εξ απόψεως δε η Ακρόπολις μετά του Παρθενώνος. Είνε νύξ].

ΣΚΗΝΗ Α'

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ εξέρχεται μετά προφυλάξεως εκ της οικίας της, κρατούσα λύχνον ανημμένον, τον οποίον τοποθετεί επί τινος λίθου και ομιλεί προς αυτόν:¹

Ὦ φως λαμπρό του λύχνου μου! – που στον τροχό τον πλάσανε,
και ύστερα ψηλά ψηλά στο σπίτι τον κρεμάσανε!
Λύχνε, θα ειπώ την τύχη σου και την καταγωγή:
Βγαλμένος από τον τροχό, που ζύμωσε τη γη,
χύνεις αχτίνες λαμπερές, κ' η [λαδερή σου] μύτη
λαβαίνει όλες της τιμές του Ἴλιου μέσ' στο σπίτι.
Λοιπόν το φως σου χύνε
'ς ό,τι μαζύ σου είνε.
Τα μυστικά μας έχουμε και όλα τα κρυμμένα
'ς εσέ φανερωμένα, —
γιατί ποτέ δεν κρύψαμε απ' το δικό σου μάτι
της στάσεις, που λαβαίνουμε απάνω στο κρεββάτι,
ούτε μπορέσαμε ποτέ μέσ' στα κρυφά μας δώματα,
να κρύψουμ' από το μάτι σου τα ντούρα μας τα σώματα,
και κάθε μας κρυφή μεριά φωτίζεις μοναχός σου,
και όπου τρίχες μας ανθούν, γυαλοκοπούν στο φως σου.
Κι' όταν, από τους άνδρες μας κρυφά, στις αποθήκες
πάμε για φρούτα και κρασί, πάντα μπροστά μας βγήκες,
και μολονότι εγκληματείς μαζύ μας τόσους χρόνους,
ποτέ δεν το μαρτύρησες, λυχνάρι, στους γειτόνους!
Γι' αυτό θα μάθης σήμερα, [αγαπητό καντήλι μου],
ό,τι εσυμφωνήσαμε εγώ και κάθε φίλη μου
στων Σκίρων την πανήγυρι.. Μα [βλέπω ερημιά],
κι' απ' όσες καρτερώ ναρθούν, δεν φαίνεται καμμιά..
Κοντεύει όμως η αυγή,
και είνε χρέος η Βουλή πρωί πρωί να βγη..
Και πρέπει να προφθάσουμε
της έδρες τους να πιάσουμε,
– που κάποτ' ο Φυρόμαχος είπε γι' αυτές, πως «πρέπει
η πόρνες όταν κάθονται κανείς να μη της βλέπη».
Τι να συμβαίνει άρα γε; μήπως δεν είχαν έννοια
να ράψουνε τα γένεια,
που είπαμε να φέρνουμε, ή μήπως δεν μπορούνε
να κλέψουν τα φορέματα, που οι άνδρες τους φορούνε;
Μα βλέπω ένα φως εκεί που φθάνει γάλι-γάλι·
μήπως είν' άνδρας πούρχεται; εγώ το στρίβω πάλι.

(Διατίθεται να παραλάβη τον λύχνον και να φύγη. Εισέρχεται αριστερόθεν η Α' ΓΥΝΗ φέρουσα λύχνον, περιβολήν ανδρικήν ανά χείρας μετά πλαστής γενειάδα και βακτηρίαν).

¹ Ο μονόλογος ούτος της Πραξαγόρας πρέπει ν' απαγγέλληται υπό του ηθοποιού όσον οίον τι πομπωδώς, διότι διά τούτου παρωδεί και σατιρίζει ο Αριστοφάνης το ύφος των τραγικών ποιητών.

ΣΚΗΝΗ Β'

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ και κατά μικρόν αι ΓΥΝΑΙΚΕΣ Α', Β', Γ, Δ'. κλπ.

Α' ΓΥΝΗ

Ε! ώρα να τραβήξουμε λοιπόν για τη Βουλή·
τώρα για δεύτερη φορά ο πετεινός λαλεί.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εγώ σας καρτερούσα,
κι' ολονυχτής τα μάτια μου να κλείνω δεν μπορούσα.
Α, στάσου τώρα μια στιγμή για να ειδοποιήσω
και τη γειτόνισσ' από δω, και να της γρατσουνίσω
την πόρτα με το νύχι μου, κ' εκείνη να το στρίψει,
χωρίς να νοιώση ο άνδρας της τη νύχτα πως θα λείψει.

(Εκτελεί. Μετά στιγμὴν ανοίγεται η θύρα και εξέρχεται μετά προφυλάξεως η Β' ΓΥΝΗ κρατούσα γένεια, ράβδον, ενδύματα και υποδήματα ανδρικά εις τας χείρας).

Β' ΓΥΝΗ

Την ώρα όπου σ' άκουσα να γρατσουνάς τη θύρα
φορούσα τα παπούτσια μου· γιατί αυτός που πήρα,
[και είνε Σαλαμίνιος ο άνδρας μου], φιλάτη,
γερό κουπί μου τράβαγε τη νύχτα στο κρεβάτι.
[Έτσι δεν ήταν δυνατό να κοιμηθώ σιμά του],
και τώρα μόλις βούτηξα κι' αυτό το φόρεμά του.

Α' ΓΥΝΗ

Να, τώρα βλέπω πούρχεται εδώ κ' η Κλειναρέτη,
και η Σωστράτη.. έρχεται μαζί κ' η Φιλαινέτη..

(Καταφθάνουσι βαθμηδόν πολλαί ΓΥΝΑΙΚΕΣ ομού, φέρουσαι ανά χείρας ενδύματα ανδρών).

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ ερχόμενη προς αυτάς:

Ελάτε γρήγορα και σεις, γιατί ωρκίσθ' η Γλύκη
πως όποια θάρθη υστερνή θα φάη καταδίκη,
[και φοβερή αλήθεια],
τρεις μπότσες άδολο κρασί, κ' ένα σταμνί ρεβίθια.

Α' ΓΥΝΗ

Να και του Σμικυθίωνος η Μελιστίχη πάλι,
που της αρβύλες της πλατειές τανδρός της έχει βάλη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θαρρώ πως είνε μόνη αυτή, που ησυχία βρήκε
τη νύχτ' από τον άνδρα της, και τώσκασε και βγήκε.

Β' ΓΥΝΗ

Καλέ δεν βλέπετ' από κει κι' αυτή τη Γευσιστράτη
του ταβερνιάρη, που 'ρχεται μ' ένα κερί τρεχάτη;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Να κ' η Φιλοδωρήταινα.. να και η Χαιρητάδη..
Ου!.. βλέπω κι' άλλες πού 'ρχονται, ολόκληρο κοπάδι.
όλο το άνθος δηλαδή της πόλεως.

(Εισέρχεται πλήθος γυναικών, αι οποίαι, σχηματίζουν εις εκατέρωθεν τα δύο τμήματα του χορού).

Γ' ΓΥΝΗ ερχομένη ταχέως

Ουφ! πόσο,
φιλότατη, εκοπίασα, ως πού να ξετρυπώσω!
γιατί έφαγεν ο άνδρας μου όσες σαρδέλλες είχα
το βράδυ, και μου πνίγηκε τη νύχτ' από το βήχα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καθήστε, τώρα πούσθ' εδώ,
να σας ρωτήσω και να ιδώ
αν ίσως κ' εκτελέσατε τα προμελετημένα
στων Σκίρων την πανηγύρι.

Δ' ΓΥΝΗ

Α, όσο δα για μένα,
έχω στις αμασχάλες
και από δάσος πειό πυκνές της τρίχες και μεγάλες,
κατά τη συμφωνία μας. Έκαμα κι' άλλο ακόμα.
όταν επήγε ο άνδρας μου στην αγορά, το σώμα
πασάλειψα, και στάθηκα στον ήλιον όλη μέρα.

Ε' ΓΥΝΗ

Μα το ξυράφι πέταξα από το σπίτι πέρα,
και τρίχες άφησα κ' εγώ στο σώμα μου να βγάζω,
που, όσο είνε δυνατό, γυναίκα να μη μοιάζω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Έχετε και τα γένεια σας, που όταν θα μπορέσουμε
να συναχθούμε, είπαμε πως όλες θα φορέσουμε;

Δ' ΓΥΝΗ

Ωραία γένεια έφτιασα κ' εγώ, μα την Εκάτη!

Ε' ΓΥΝΗ

Κ' εγώ πολύ καλύτερα κι' από του Επικράτη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Και σεις τι λέτε;

Δ' ΓΥΝΗ

Σύμφωνες, και με την ίδια γνώμη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βλέπω λοιπόν πως κάματε και όλα τάλλ' ακόμη,
κ' επήρατ', όπως είπαμε, Λακωνικές κουντούρες,
και ανδρικά φορέματα, και ανδρικές μαγκούρες.

Ζ' ΓΥΝΗ

Κ' εγώ επήρα μία
απ' τον ξυλοκουβαλητή εκείνον το Λαμία
την ώρα που κοιμότανε.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Φαίνεται' αυτή τον κάνει
που, όταν τη φορτώνεται στους ώμους, όλο κλάνει.

Α' ΓΥΝΗ

Μα το θεό! αν έφερνε του Άργου το τομάρι
πούχε τα μάτια τα πολλά, μπορούσε να την πάρη
κι' όλον να βγάλη στη βοσκή τον Δήμον Αθηναίων!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ελάτε, τι θα κάνουμε να πούμε τώρα πλέον,
όσο ταστέρια φαίνονται στον ουρανό να λάμπουν.
Γιατ' η Βουλή, όπου εμείς κ' η φίλες όλες θα 'μπουν,
πρέπει να γίνη το πρωί.

Α' ΓΥΝΗ

Α, ώστε, μα τον Δία,
τας θέσεις μας θα πάρουμε μπροστά στα Πρυτανεία,
κάτ' απ' το βράχο της Πνυκός.
Η ΓΥΝΗ εισέρχεται κρατούσα ηλακάτην και νήθουσα μαλλίον.
Την ώρα να μη χάνω,
πήρα και τούτα τα μαλλιά μέσ' στη Βουλή να ξάνω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ εν οργή.

Γεμάτη νάνε η Βουλή και λόγου της να ξαίνη;!
– τι λες, δυστυχισμένη;

Η' ΓΥΝΗ

Βέβαια, μα την Άρτεμι! μαζί μ' αυτή πηγαίνω
και τάχα τι χειρότερα θ' ακούσω κι' αν θα ξαίνω;
Είν' τα παιδάκια μου γυμνά.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Κατάλαβες τι κάνεις,

να πας και συ να ξάνης
την ώρα, που δεν πρέπει
κανέννας ίχνος γυναικός απάνω μας να βλέπη;
Καλά θα την παθαίναμε αν έβγαινε καμμιά,
κι' αδρασκελώνοντας τα σκαμνιά
τη φούστα της ν' ανοίξη,
και στη γεμάτη τη Βουλή το πράμα της να δείξη.
Αν όμως πάμε πειό μπροστά της θέσεις μας να πιάσουμε,
χωμένες μέσ' τα ρούχα τους, όλους θα τους γελάσουμε.
Κ' εκεί που θα καθίσουμε
και γένεια θα κολλήσουμε,
ποιός δεν θα πη πως είμαστε σαν άνδρες στην αράδα;
Κι' ο στρατηγός Αγύρριος, πούχε τη γενειάδα
του Πρόνομου, εκρύφτηκε το ίδιο και καλήτερα·
κι' όμως γυναίκα ήτανε και λόγου του προτήτερα!
Και τι μεγάλα πράματα κάνει στην πόλι τώρα!
Έτσι λοιπόν θα κάνουμε κ' εμείς καλό στη χώρα
απ' αύριο, η τόλμη μας αν πάη κατ' ευχή,
και πάρουμε στα χέρια μας του τόπου την αρχή·
γιατί, καθώς τον φτιάνουμε αυτόν τον τόπο πειά,
ούτε πανιά τον παν εμπρός, μα ούτε και κουπιά!

Η' ΓΥΝΗ

Μα το γυναικοπάζαρο πώς θα μπορέση πάλι
και ρήτορες να βγάλη!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Και στις γυναίκες ρήτορες μπορεί κανείς να βρίσκη.
Λένε πως και οι πούστηδες εκείν' οι νεανίσκοι
βγαίνουνε όλοι ρήτορες κι' από τους εκλεκτούς.
Μήπως κ' εμείς δεν κάνουμε ίδια δουλειά μ' αυτούς;

Η' ΓΥΝΗ

Δεν ξέρω η κακομοίρα·
μα γίνονται πολλά κακά εκεί που λείπ' η πείρα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γι' αυτό κ' εμαξευθήκαμε λοιπόν 'ς αυτόν τον τόπο,
για να προμελετήσουμε, γειτόνισσες, τον τρόπο.
Κάμετε γρήγορα λοιπόν τα γένεια να κολλήσετε,
όσες εσχεδιάσατε πως πρέπει να μιλήσετε.

Θ' ΓΥΝΗ (προς την Η' Γυναίκα).

Κουτή, και ποια είν' από μας, όπου δεν έχει γλώσσα
που να μην κόβη τόσα;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βάλτε τα γένεια κάθε μια, την ώρα της μη χάνη,
κι' ας γίνη άνδρας· εγώ δε θα βάλω το στεφάνι,

και γένεια θα κολλήσω
αν ίσως και μου κατεβή μπροστά σας να μιλήσω.
(Εκτελούν όλαι).

Β' ΓΥΝΗ

Γλυκειά μου Πραξαγόρα,
σκέψου, καϋμένη, τώρα —
αστεία κάπως φαίνεται η γενειάδ' αυτή.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Αστεία; και γιατί;

Β' ΓΥΝΗ (εφαρμόζουσα την γενειάδα).

Μα έτσι, με τα γένεια μας και σαγονοδεμένες,
μοιάζουμε όλες με σουπιές απ' τη φωτιά καϋμένες.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ (λαμβάνουσα ύφος κωμικώς σοβαρόν).

Ο υπηρέτης του βωμού τη γάττ' ας τριγυρίση
κι' ας έβγη με το αίμα της της έδρες να ραντίση.
Ε! Αριφράδη! σώπασε! – Και λόγο ποιός θα βγάλη;

Θ' ΓΥΝΗ

Εγώ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Λαμπρά! να στέφανος, και βάλ' τον στο κεφάλι

Θ' ΓΥΝΗ εκτελούσα.

Να με λοιπόν!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Έ, μίλησε!

Θ' ΓΥΝΗ

Έτσι το λες εσύ;

Πως θα μιλήσω δηλαδή προτού να πιω κρασί;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Για ιδές· κρασί θέλει να πιή!

Θ' ΓΥΝΗ

Και βέβαια· γιατί

φορώ στεφάνι, βρε κουτή;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Φύγε από 'δω εσύ, τρελλή!

γιατί τα ίδια, φαίνεται, θα φτιάσης στη Βουλή.

Θ' ΓΥΝΗ

Γιατί, παρακαλώ; γιατί;
δεν πίνουν στη Βουλή κι' αυτοί;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Είσαι βεβαία; πίνουνε μέσ' στη Βουλή που πάνε;

Θ' ΓΥΝΗ

Κι' απ' το καλύτερο κρασί, μα τη θεά, ρουφάνε·
γι' αυτό κ' η κάθ' απόφασι, που απ' τη Βουλή μας βγαίνει
όταν μεθούν, είνε κι' αυτή σαν τούτους μεθυσμένη.

Ω, μα τον Δία το θεό,
ρουφάνε, σου το βεβαιώ.

Και ποιά θα ήταν αφορμή τέτοια κακά να γίνουνε,
αν ίσως στη Βουλή κρασί δεν βρίσκανε να πίνουνε;
Μα μεθυσμένοι κάθονται και βρίζονται και βρίζουνε,
και οι τοξόται [μπαίνουνε στη μέση και χωρίζουνε,
και σπρώχνονται και σπρώχνουνε]
και τους μπεκρήδες διώχνουνε!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τράβα και κάτσε κάτω συ! Είσαι κολοκυθένια!

Θ' ΓΥΝΗ

Μα το θεό, το ήθελα να μείνω δίχως γένεια,
γιατί θα σκάσω απ' του κρασιού τη δίψα τη μεγάλη.
(αποσύρεται)

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ε! μήπως έχει όρεξι να ρητορέψη άλλη;

Γ' ΓΥΝΗ

Εγώ!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εμπρός του λόγου σου, βάλ' το στεφάνι αυθωρεί,
γιατί κ' η ώρα προχωρεί.

Μίλησε συ λοιπόν καλά, στάσου σαν άνδρας ντούρα,
και στήριζε το σώμα σου καλά με τη μαγκούρα.

Γ' ΓΥΝΗ στεφανουμένη και λαμβάνουσα τον λόγον.

Ήθελα άλλη να 'βγαينه ρητόρισσα προτήτερα,

ν' αγόρευε καλήτερα

στην άκρη να καθήσω·

αλλά, εγώ τουλάχιστον ποτέ μου δεν θ' αφήσω,

γιατί δεν είν' καλή δουλειά,

ν' ανοίγουν μόνο για νερό τους λάκκους μεσ' στα καπηλιά,

Δεν το φρονώ, μα της θεές..

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μα της θεές! πού τρέχεις,

δυστυχισμένο θηλυκό! το νου σου πού τον έχεις;

Γ' ΓΥΝΗ

Μπα! σφάλμα έκαμα; και ποιο;

Εγώ δε ζήτησα να πιω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Όλα τα είπες μια χαρά· μα στης θεές ωρκίστηκες
άνδρας εσύ, πως μίλησες με λέξεις γυναικίστικες;

Γ' ΓΥΝΗ

Ου!.. ναι, μα τον Απόλλωνα!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πάυσε και συ τη λίμα,
γιατί εγώ για τη Βουλή δεν κάνω ούτε βήμα,
αν ίσως δεν προγυμνασθώ.

(της αφαιρεί τον στέφανον από την κεφαλήν).

Γ' ΓΥΝΗ

Φέρ' το στεφάνι πίσω·

τώρα μελέτησα καλά και θα το ξαναρχίσω.

(λαμβάνει τον στέφανον εκ νέου και την στάσιν του ρήτορος)

– Εγώ λοιπόν, γυναίκες μου..

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γυναίκες, – συφορά σου, —

τους άνδρας πάλι κοπανάς που βλέπεις μπρος σου;

Γ' ΓΥΝΗ

Στάσου!

μου φάνη τον Επίγονο πως είδα [από πίσω]

και με γυναίκες νόμισα πως πρέπει να μιλήσω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γκρεμίσου απ' αυτού και συ, και κάθησε πειο κείθε?

θα πάρω εγώ το στέφανο και θα μιλήσω. – Είθε

την προσευχή μου οι θεοί ν' ακούσουν τουρανού,

και να 'πιτύχουν όλ' αυτά που μου 'ρθανε στο νου.

(Ανέρχεται επί λίθου και αγορεύει:)

Αγαπώ κ' εγώ τον τόπο, όπως σεις, ώ άνδρες, όλοι,
και γι' αυτό δεν υποφέρω όσα γίνονται στην πόλι.

Είνε όλ' οι άρχοντές μας παληανθρώποι πέρα-πέρα,

κι' αν φανή κανείς πως είνε αγαθός για μιαν ημέρα,

Θάνε μασκαράς για δέκα. 'Σ άλλον έδωκες τη θέσι;

άλλα θάχης' απ' τα χείρου στα χειρότερα θα πέση.

Δύσκολο κανείς να βάλει
νου και φρόνησι με λόγια σε ανόητο κεφάλι.
Σεις φοβείσθε πάντα όσους την αγάπη τους σας δίδουν
κι'όλο γλείφετε εκείνους, όπου πάντα σας προδίδουν.
Ήταν εποχή, ώ άνδρες, που Βουλές δεν λειτουργούσαν,
τον Αγύρριον εν τούτοις να τον βρίζουν δεν αργούσαν
τώρα πούχουμε Βουλή,
επαινούν αυτόν που δίδει τον παρά τον πειό πολύ·
κι' όποιος μερδικό δεν παίρνει, κρίνει άξιον θανάτου
όποιον βουλευτάς πληρώνει να κερδίζει τη δουλειά του.

Α' ΓΥΝΗ

Ήστην Αφροδίτη! μίλησες με φρόνησι μεγάλη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Την Αφροδίτη έπιασες, δυστυχισμένη, πάλι;
Λαμπρά θα τα κατάφερνες και στη Βουλή απάνω,
το ίδιο αν σου ξέφευγε.

Α' ΓΥΝΗ

Μπα, δεν το ξανακάνω,

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Το νου σου, και φορές πολλές
μη συνηθίσης να το λες.

(Εξακολουθούσα την αγόρευσίν της).

Όταν καμμιά συμμαχία για την πόλι εσυμφωνείτο,
έλεγαν πως αν δεν γίνη, συμφορά τρανή θα ήτο·
κι' όταν εγινόταν πάλι,
έεφταν σε στενοχώρια και 'ς απελπισία μεγάλη·
κι' απ' τους ρήτορας κανέννας, ή για το 'να ή για τάλλο
συμβουλή αν είχε δώση, πάθαινε κακό μεγάλο.
Ο φτωχός, οπού για φόρο ούτ' ένα λεφτό δεν δίνει,
σκούζει πάντα πως ο στόλος πρέπει άφευκτα να γίνη,
από τάλλο δε το μέρος πλούσιοι και γεωργοί,
[πώχουνε παρά και γη],
δεν τον θέλουν. Είχες πρώτα με 'τους Κορινθίους γίνη
άσπονδος εχθρός, το ίδιο σ' εμισούσανε κ' εκείνοι·
τώρα έχουνε στο νου
φίλοι σου να γίνουν, τώρα φίλος τους και συ γενού
Αργείος [ο δημαγωγός, πούνε σοφός και φρόνιμος],
είν' αμαθής· κ' είνε για σας σοφός ο Ιερώνυμος,
[εκείνο το κορόιδο,
που σας τα κάνει ρόιδο!]
Συ λοιπόν είσαι, ώ Δήμε, η αιτία όλου τούτου,
που μοιράζετε το χρήμα και του δημοσίου πλούτου,
και κυττάτ' ιδιαίτέρως

τι καθένας θα μπορέση να τραβήξη κατά μέρος,
κ'οι πολίται, όλ' οι μπούφοι,
να κυλιώνται από δώθε και από κει σαν κλωτσοσκούφι.
Αν 'ς εμένα θα πεισθήτε,
έχετε καιρό ακόμη και μπορείτε να σωθήτε.
Σας προτείνω λοιπόν τώρα
να εμπιστευθήτε όλοι στις γυναίκες μας τη χώρα,
που της έχουμ' επιστάτες και ταμίες μεσ' στο σπίτι!

Α' ΓΥΝΗ

Εύγε! εύγε! Μα τον Δία!..

Β' ΓΥΝΗ

Πες τα! πες τα, συμπολίτη

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πόσο είνε η γυναίκα απ' τον άνδρα πειό καλή,
θα σας τ' αποδείξω τώρα. Πρώτον, πλένει το μαλλί
πάντα σε θερμό νερό,
σύμφωνα μ' αυτό το νόμο, πούταν στον παλιόν καιρό.
Και ποτέ δεν θα τη δήτε τη γυναίκα, κατά πόδα
να πηγαίνει με τη μόδα.
Αν των Αθηνών η πόλις ήθελε ν' ακολουθή
'ς ό,τι κάνουν η γυναίκες, δεν θα είχε και σωθή,
κι' αν δεν είχε τέτοια νόσο
να μας ξεφουρνίξη τάχα και μια μόδα κάθε τόσο;
Η γυναίκες όπως πρώτα κάθονται και τηγανίζουν
όπως πρώτα με τη στάμνα στο κεφάλι τους γυρίζουν·
όπως πρώτα θεσμοφόροι τρέχουνε στο πανηγύρι·
όπως πρώτα ξεροτρίβει κάθε μια το νοικοκύρη·
όπως πρώτα τους γαμιάδες μεσ' στο σπίτι κρυφοβάνουν·
όπως πρώτα τους μεζέδες τους καλύτερους τους φτιάνουν·
όπως πρώτα κρασοπίνουν [και περνούν ζωή και κόττα].
κ' επί τέλους το γαμίσι τους αρέσει όπως πρώτα!
Εις αυτές λοιπόν, ώ άνδρες, ας αφήσουμε τον τόπο,
δίχως πλέον να ρωτάμε για να μάθουμε τον τρόπο
όπου θα διοικηθούμε·
αλλά τούτα να σκεφθούμε:
ότι σαν καλές μαννάδες, θα σκεφθούν εκείνες πρώτες
ναύρουν τρόπο για να σώσουν τους δικούς των στρατιώτες·
κι' άλλη ποιά, αν όχ 'η μάννα,
θα φροντίση για να στείλη στο παιδί της κουραμάνα;
Μόνον η γυναίκα ξέρει τον παρά να κομποδένη,
και ποτέ στην εξουσία δεν εβγήκε απατημένη,
γιατ' αυτή ξέρει τον τρόπο [με τα λόγια τα μεγάλα]
ν' απατάη και τον άνδρα. Άφησε τα πειά και τάλλα.
Αν πεισθήτε 'ς όσα είπα και μ' ακούσετε κ' εμένα,
θα περάσετε, πολίται, τη ζωή ευτυχισμένα.

(κατέρχεται του λίθου).

Α' ΓΥΝΗ

ὦ Πραξαγόρα μου γλυκεία! τα είπες μια χαρά.
Και όλ' αυτά πού τάμαθες, φτωχή μου;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μια φορά

μεσ' στις φευγάλας τον καιρό, όπως κ' η άλλες βγήκα,
κ' έμεινα με τον άνδρα, μου εκεί κοντά στην Πνύκα·
άκουα το λοιπόν εκεί παρλάτες κατά κόρον,
κ' έτσι την έμαθα κ' εγώ την τέχνη των ρητόρων.

Α' ΓΥΝΗ

Αφού λοιπόν, βρε αδελφή,
αδίκως δεν εγίνηκες σπουδαία και σοφή,
σ' εκλέγουμ' από σήμερα και στρατηγό μεγάλη,
αν τα πιτύχης όλ' αυτά, που σου 'ρθαν στο κεφάλι.
Μ' αν πληρωθή ο Κέφαλος και πεταχθή μπροστά σου
κ' ειπή ότι μ' αυτά που λες δεν είσαι στα σωστά σου,
τι θα του ειπής, παρακαλώ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα 'πω πως ετρελλάθη.

Α' ΓΥΝΗ

Δεν είν' η πρώτη δα φορά που ο κόσμος θα το μάθη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πως είν' υποχονδριακός.

Α' ΓΥΝΗ

Καθένας πειά το βλέπει.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Έ, θα του ειπώ πως φέρνεται στην πόλι όπως πρέπει,
μα φτιάνει πιάτα άσχημα.

Α' ΓΥΝΗ

Και αν σε κοροϊδέψει
κι' ο Νεοκλείδης οτσιμπλής, τι θα του ειπής;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Να στέψη
και σαν μπορή ευκόλως,
ας διακρίνη τη μεριά πουν' του σκυλλιού ο κώλος.

Α' ΓΥΝΗ

Και αν σου φτιάσουν την δουλειά;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τι λόγος! να δα η ώρα!
θα το δεχτώ· όσο γι' αυτό είμαι δασκάλα τώρα!

Α' ΓΥΝΗ

Κι' αυτό δεν το σκεφθήκαμε: Αν έλθουν οι τοξόται
και σε μαλλιοτραβήξουνε, σαν τι θα κάμης τότε;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ (δεικνύουσα τον τρόπον της αμύνης).

Να, θα τους σπρώξω έτσι δα με δύναμι μεγάλη,
αλλά στη μέση, έννοια σου, κάνεις δεν θα με βάλη.

Α' ΓΥΝΗ

Και τέλος αν σε πιάσουνε, τους λέμε και σ' αφήνουν.

Η' ΓΥΝΗ

Αυτά που θυμηθήκατε μπορούν λαμπρά να γίνουν'
μ' αυτό δεν το σκεφθήκαμε: Και πώς θα θυμηθούμε
τα χέρια να σηκώσουμε εκεί που θα βρεθούμε,
αφού ε συνηθίσαμε τα σκέλια να σηκώνουμε;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Το πράμα είνε δύσκολο· αλλά το κατορθώνουμε
πειό εύκολα να γίνη,
αρκεί το ένα μπράτσο μας ολόγυμνο να μείνη.
Εμπρός λοιπόν τα ρούχα σας σηκώστε τώρα, φίλες,
περάστε της Λακωνικές στα πόδια σας αρβύλες,
και δέστε όπως είδατε τους άνδρες να της δένουν,
όταν στην πόρτα, βγαίνουνε, ή στη Βουλή πηγαίνουν.
Και όταν τούτα γίνουνε με τη σοφή σας έννοια,
κολλάτε και τα γένεια·
κι' όταν καλά τα δέσετε,
αυτά του ρούχα των ανδρών, που κλέψατε, φορέσετε,
ένα τραγούδι βλάχικο αρχίζετε, σαν γέροι,
και προχωρείτε ψέλνοντας με το ραβδί στο χέρι

Β' ΓΥΝΗ

Καλά τα λες· ας πάμ' εμπρός εμείς η πειό μεγάλες,
γιατί στην Πνύκα θάρθουνε απ' τους αγρούς και άλλες.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γρήγορα κάμετ' όμως,
γιατ' είνε κ' ένας νόμος:
όσοι στην Πνύκα για να παν πρωί-πρωι δεν έβγουν,
ούτε παλούκι δεν βαστούν στα χέρια τους σαν φεύγουν.

(Αι γυναίκες μεταμφιέζονται εις άνδρας).

ΧΟΡΟΣ

Ἐφθασ' ἡ στιγμή, ὦ ἄνδρες· στη γραμμὴ και ξεκινάτε·
τούτο πάντοτε να λέτε και ποτέ μην το ξεχνάτε·
εἶν' ο κίνδυνος μεγάλος αν μας πιάσουνε στη φάκα,
να σκαρώνουμε τη νύχτα στο σκοτάδι τέτοια φάκα.

Α' ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ

Πάμε στη Βουλή, ὦ ἄνδρες. Το μισθό του θα τον χάση,
ὅπως εἶπ' ο νομοθέτης, ὅποιος το πρωί δεν φθάση
σκονισμένος, τσιμπλιασμένος [και μ' αχτένιστα μαλλιά],
και χωρίς να φάη ἄλλο, παρά μόνο σκορδαλιά.
Σμίκρυνε, Χαριτωμένη, και συ Δράκοι, ξεκινάτε
κι' ὅ,τι πρέπει μη ξεχνάτε,
μήπως και σας φύγη λόγος, που στο πράμα δεν συμφέρει·
κι' ὅταν πάρη ο καθένας και το σύμβολο στο χέρι
και καθίσουμε στις ἔδρες σοβαρά και στην αράδα,
θα ψηφίσου' ὅ,τι θέλει κάθε μια μας φιλενάδα —
ὦ τι λάθος, πω, πω, πω!
φίλος, ἤθελα να ειπώ!

Β' ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ (δεικνύων προς αριστερά)

Ἐχε' ἀπό κει το νου σας· σπρώχτε τους να φύγουν, ὅσοι
ἀρχον' απ' την πόλι νύχτα και προτού να ξημερώσει,
μόνον το μισθό να πάρουν,
και να κάτσουν να λιμάρουν.
Γιατ' οι Βουλευταί μας πρώτα είχαν ἔθιμο καλό·
και κανένας δεν τολμούσε να ζήτηση οβολό·
κι' ὅλοι ἔπαιρναν μαζύ τους, στον καιρό του Μυρρωνίδα,
έν' ασκί νερό, ψωμάκι, τρεις εληές κ' ἓνα κρομμύδι.
Σήμερα, για να σκεφθούνε στις πατρίδος το καλό,
θέλουνε κ' ημεροδοῦλι, λες και κουβαλοῦν πηλό.

(Απέρχονται γυναίκες και χορός προς αριστερά, μετημαφίεσμένοι
εις ἄνδρας και ψάλλουσαι).²

² {2} Σημ. Μετ. Ως ἄσμα του χοροῦ ετονίσθη δια την παράστασιν η πρώτη στροφή «Ἐφθασ' ἡ στιγμή, ὦ ἄνδρες» ελλείπει ἄλλου καταλληλοτέρου χωρίου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

(Ἡ σκηνή παριστά το αὐτό μέρος με το τῆς προηγουμένης πράξεως. Ἐξέρχεται ὁ ΒΛΕΠΥΡΟΣ, φέρων στενάς γυναικείας ἐμβάδας εἰς τοὺς πόδας, ἠμίγυμνος καὶ κακῶς κρυπτόμενος ὑπὸ βραχὺ ἐρυθρὸν γυναικείον χιτῶνιον. Κρατεῖ τὴν κοιλίαν τοῦ καὶ προφανῶς ἀναζητεῖ κατάλληλον θέσιν πρὸς ἀφόδευσιν. Εἶνε νυξ).

ΣΚΗΝΗ Α'

ΒΛΕΠΥΡΟΣ-μόνος

Μωρέ! τι πράγματα είν' αυτά!.. είνε σχεδόν ημέρα,
κι' ακόμα η γυναίκα μου δεν φαίνεται' εδώ πέρα.

Πώς γλίστρησε; ... τι εστάθηκε;...

πού πήγε και μου χάθηκε;...

Εκεί που κοιμώμουνα, μου έρχεται να χέσω·

ζητώντας της αρβύλες μου στα πόδια μου να δέσω

και το χιτώνα για να βγω, στο σκότος ψηλαφούσα

εδώ κ' εκεί, μα πουθενά να ταύρω δεν μπορούσα.

Και επειδή ο Κοπριάς στην πόρτα είχε φθίση

κ' εχτύπαγε με βιάσι,

πέρασα της παντούφλες της, όπου αυτή εφόρει,

κι' αυτό το πανωφόρι..

Μα τώρα πού να βρη κάνεις καλή μεριά να χέση;

Έ, νύχτα, – όπου κι' αν σταθής πάντα θα βρης μία θέσι·

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.